

BOD PÉTER ORSZÁGOS

KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY

2012/2013. tanév

Országos írásbeli forduló

I. kategória, 7-8. évfolyam

versenyző példánya

A versenyző tanuló kódszáma:

--	--	--	--

Elérhető pontszám: 77

Kedves Versenyző!

Munkádhoz most csak az eddig tanult könyvtárhasználati tudásodra lesz szükség. A feladatok megoldásához nem kell használni semmilyen egyéb információforrást.

A feladatlapot tollal töltsd ki, javításhoz ne használj sem kitörlőt, sem egyéb eszközt. A tévesztést áthúzással jelöld!

A kódodat minden oldal tetején írd be a megfelelő helyre!

A versenyző kódja:

--	--	--	--

1. Tanulmányozd figyelmesen az 1. számú mellékletben található weboldalt!
Döntsd el, hogy **Igazak** vagy **Hamisak** az állítások! Tégy X-et a megfelelő helyre!

Állítás	Igaz	Hamis
a) 2000-ben bontották le a régi épületet.		
b) Azért kapta ezt a nevet, mert itt állt a hagymaegyesület székháza.		
c) Az építésze Makovecz Imre volt.		
d) Az épület négy sarkán a várakat idéző bástyák állnak		
e) Növények száraihoz hasonlítanak a tetőszerkezet elemei.		
f) Az ismertetés egy könyv oldala az internetről.		

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

2. a) Számozással jelöld a művek betűrendjét az alábbi táblázat első oszlopában!
b) Írd a táblázat harmadik oszlopába az alábbi kutatási témák megfelelő betűjelét!
- A. érdekelnek az arborétumok, de nincs módod odautazni
 - B. csak egy rövid érdekességet szeretnél olvasni a biodiverzitásról
 - C. szeretnéd megtudni a biodiverzitás szó jelentését
 - D. meghallgatnád a nádirigó hangját
 - E. szeretnéd alaposan megismerni a bánáti bazsarózsát

a)	A könyvtári dokumentum	b)
	a) Bakos Ferenc: Idegen szavak és kifejezések szótára Budapest : Akadémiai, 2007 723 old.	
	b) Durrell, Gerald: Az amatőr természetbúvár Budapest : Gondolat, 1987 320 old.	
	c) Madárhangok 3. [Hangfelvétel]	
	d) Eisenreich, Wilhelm: Állat- és növényhatározó természetjáróknak Budapest : Móra, 2011 559 old.	
	e) Rozsnyai Aladár: Védett természeti értékeink: Arborétumok [Videofelvétel] Budapest : Televideo, 1994 30 perc	
	f) Attenborough, David: Élet a Földön: a természet története Budapest : Novotrade, 1988 326 old.	
	g) Kozma-Bognár László: A növények biológiai órája In: Természetbúvár 67. évf. 2012. 6. sz. 2-5. old.	
	h) Bertók László: Fák felvonulása Budapest : Magvető, 1972 94 old.	

7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

<p>c) Válogasd ki a fenti dokumentumok közül, s add meg a betűjelét!</p> <ul style="list-style-type: none">• Kézikönyv:• Periodikum:• Videokazetta:• CD:	23.													
	24.													
	25.													
	26.													
<p>3. Tanulmányozd a 2. számú mellékletben található rekordokat!</p> <p>a) A sorszámok beírásával válaszolj a kérdésekre (több jó válasz is lehetséges)!</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><thead><tr><th style="width: 60%; text-align: center;">Melyiket kölcsönzöd ki, ha</th><th style="width: 40%; text-align: center;">Rekord sorszáma</th></tr></thead><tbody><tr><td>A) térképpel ellátott könyvet keresel?</td><td></td></tr><tr><td>B) sorozatokat keresel?</td><td></td></tr><tr><td>C) további szakirodalmat keresel?</td><td></td></tr><tr><td>D) konferencia anyagát keresed?</td><td></td></tr><tr><td>E) nem magyar szerzőt keresel?</td><td></td></tr></tbody></table> <p>b) Keresd meg a közös tárgyszót a három rekordban!</p> <p>.....</p> <p>c) Fogalmazz egy keresőkérdést, amelyhez ezek a dokumentumok lehetnek szükségesek!</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>d) Melyik könyvtártípusban találsz meg ezeket a könyveket?</p> <p>.....</p> <p>e) Indokold a cédulák segítségével!</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>f) Írj egy konkrét példát erre a könyvtártípusra!</p> <p>.....</p> <p>g) Húzd alá, melyik könyvtári térben találsz meg a három dokumentumot!</p> <p style="text-align: center;">kölcsönzőpult, olvasóterem, DVD tár, térképtár, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvtár</p>	Melyiket kölcsönzöd ki, ha	Rekord sorszáma	A) térképpel ellátott könyvet keresel?		B) sorozatokat keresel?		C) további szakirodalmat keresel?		D) konferencia anyagát keresed?		E) nem magyar szerzőt keresel?		27.	
	Melyiket kölcsönzöd ki, ha	Rekord sorszáma												
	A) térképpel ellátott könyvet keresel?													
	B) sorozatokat keresel?													
	C) további szakirodalmat keresel?													
	D) konferencia anyagát keresed?													
	E) nem magyar szerzőt keresel?													
	28.													
	29.													
	30.													
	31.													
	32.													
	33.													
	34.													
35.														
36.														
37.														
38.														

A versenyző kódja:

--	--	--	--

h) Oldd fel a rekordokban található jelöléseket!

ill.=.....

ford.=.....

p.=.....

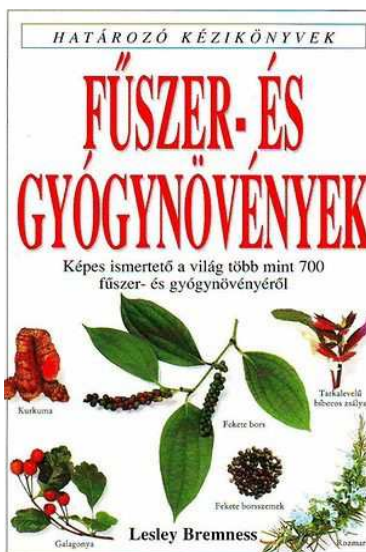
i) Mit jelent a szögletes zárójel a kiadás helye esetében?

.....

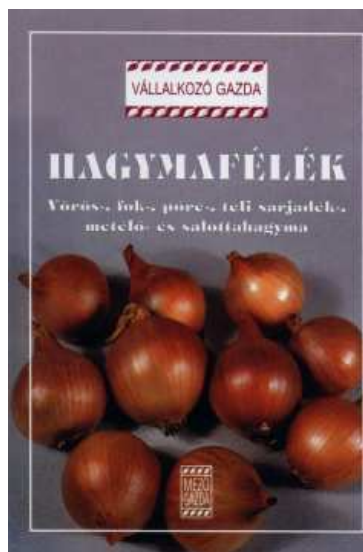
39.	
40.	
41.	
42.	

4. a) Pótold a hiányzó adatokat a borítók segítségével a rekordokban!

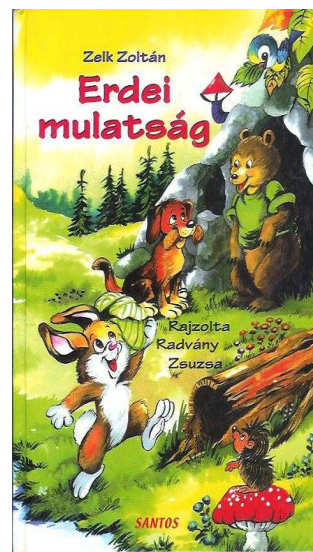
1.

2.

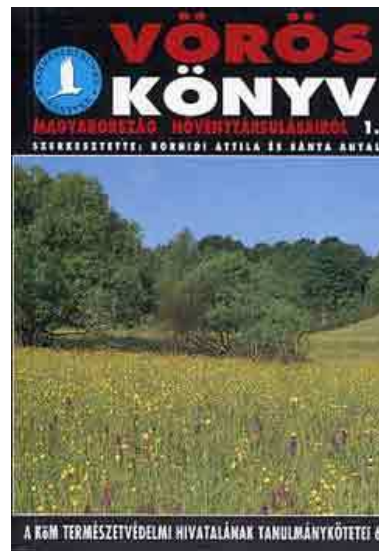
3.

4.

5.

A versenyző kódja:

--	--	--	--

b) Írd a raktári jelzeteket a megfelelő rekord fölé!

635 H 11	502 A 48	633 B 88	Z 31	502 V 97	502 T 88	T 36
---------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------	---------------------------	---------------------------	-------------

A)

.....
.....

..... : vörös-, fok-, póré-, téli sarjadék-, metélő- és salottahagyma /
[szerk. Mártonffy Béla] ; [írta Füleki László et al.] 3. kiad. Budapest :
....., 2005. 70 p. : ill. ; 20 cm ISBN: 963-286-188-4 (fűzött)
Szabad tárgyszavak: hagymás növények, hagymafélék

B)

.....
.....

Bremness, Lesley

Fűszer- és gyógynövények: [képes ismertető a világ több mint
...../ Lesley Bremness ; fképezte Neil Fletcher és Matthew Ward ;
[ford. Molnár Katalin] Budapest : Taramix,2009. 304 p. : ill. ; 22 cm
(....., 1217-5641) ISBN: 978-963-878-012-6 (kötött)
Szabad tárgyszavak: gyógynövények, gyógyszernövények, fogalmi meghatározás
gyűjtemény, aromás füvek/kertészet fűszernövények/kertészet

C)

.....
.....

Zelk Zoltán (1906-1981)

Erdei multság: válogatott versek és mesék / Zelk Zoltán; [összeáll. Zelk Zoltánné] ;
ill. [Budapest] : Kiadó,
1996. 95, [1] p. : ill. ; 25 cm ISBN: 963-8492-26-0 (kötött)
Szabad tárgyszavak: magyar irodalom, lírai költemények gyermekkönyv, mese

D)

.....
.....

Vörös könyv Magyarország növénytársulásairól / szerk. és
..... ; [szerzői: Bagi István et al.] ; [ill. Molnár V. Attila, Vidéki
Róbert] ; [mutatók: B. Thúry Zsuzsanna] Budapest : Természetbúvár Alapítvány
Kiadó, 2 db : ill. ; 20 cm ISBN: 963-85249-6-0 (fűzött)
Szabad tárgyszavak: Magyarország, természetvédelem, természet és társadalom
kapcsolata növényi életközösségek életmódja

43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

E) (1972-) (rendező) Vad Magyarország [DVD-felvétel] : a vizek birodalma : Török Zoltán filmje / írta Török Zoltán ; mesélő: Kulka János [Budapest] : [Fantasy Film], 2011. 1 DVD (51 min) : színes ; 12 cm Operátor: Jan Henriksson, Mosonyi Szabolcs, Török Zoltán ; zene: Kolja Erdmann Szabad tárgyszavak: dokumentumfilm ismeretterjesztő természetfilm növények állatok	55.	
	56.	
	57.	
	58.	
	59.	
60.		
c) Válaszolj a kitöltött rekordok segítségével a kérdésekre!		
1. Mi az utolsó rekord dokumentumtípusa?		
2. Melyik könyvtári állományegységben található ez a dokumentumtípus?		
3. Hol található a Pepi-kert?		
4. Mely állományrészben található Zelk Zoltán műve?		
5.	Olvasd el az alábbi részletet, majd válaszolj a kérdésekre!	
	<i>„...A Pallas Nagylexikon meghatározása szerint címernövények (Plantae heraldicae) azok a növények, amelyek valamely nemzet vagy család címerét díszítik. Tágabb értelemben tekintve számos nemzetnek van olyan hivatalos címernövénye vagy „nem hivatalos”, de közmegegyezésen alapuló növényi szimbóluma – némely esetben akár több is –, amely nem szerepel az illető ország hivatalos címerében. Sőt akadnak nemzetek, ahol még nemzeti virágot és nemzeti fát is megkülönböztetnek.</i>	
	<i>Egy kis kitekintés</i>	
	<i>A nemzetek növényi szimbólumai között éppúgy akadnak az adott országra igen jellemző vadon élő fajok, mint a kétségkívül tetszetős, de szinte az egész világon megtalálható természetett haszonnövények. Különösen „népszerű” a rózsza. Bulgária hagyományos rózsatermesztését és rózsajel-termelését ismerve nem csodálkozhatunk, hogy ez lett az ország címernövénye. Anglia hasonló választását a Tudor-rózsával indokolja, de ugyanez a dísznövény Románia, a Maldív-szigetek, Irak, 1986 óta az Amerikai Egyesült Államok, valamint fehér változatban Finnország botanikai jelképe is. Néha tehát ugyanaz a növény – egymástól igen sok tekintetben – különböző nemzetek jelképévé vált. Ez történt a tulipán (Tulipa) esetében is, amely egyaránt címernövénye Iránnak és Hollandiának, előbbi országban számos faja vadon is él – és az ország zászlaját is díszíti –, utóbbiban pedig rendkívül kedvelt természetett dísznövény.</i>	
	<i>A buddhizmus szent növénye, a lótusz (Nelumbo nucifera) is igen népszerű, hiszen Vietnám, India és Makaó (hivatalos írásmóddal: Macau) címernövénye is, stilizált formában utóbbi kettő zászlaján is látható.</i>	
	<i>Írország esetében is komoly szerepe van a vallásnak a címernövény megválasztásában:</i>	

A versenyző kódja:

--	--	--	--

*Szent Patrik a szentháromságot állítólag a shamrock nevű növény hármasan összetett levelének segítségével magyarázta el a hitetlen keltáknak, és ezzel tudta megtéríteni őket. A shamrock tehát Írország (és Észak-Írország) egyik növényi szimbóluma, csak éppen azt nem tudjuk teljesen bizonyosan, hogy milyen növény volt valójában: erdei madársóska (*Oxalis acetosella*) vagy here (*Trifolium*).*

*Ellenben Wales nemzeti növényeként jól ismerjük a nárciszt (*Narcissus*) és a hagymát (*Allium sp.*). Utóbbiak közül néhány faj hagymájának különös buroklevelei sötétbarna, recés, hálózatos rostokra foszlanak, emiatt a sodronyinghez hasonlónak tartották, s „amulettként” viselték, általában nyakba akasztva.*

*A skótoknak hagyományosan több növényi jelképiük van: a „thistle” (szamárbogánics – *Onopordum*), a harangvirág (*Campanula*) és a csarab (*Calluna vulgaris*). Utóbbi egyébként a nem kevésbé zord éghajlatú Norvégiának is jellegzetessége és egyben címernövénye. Szintén közös címernövénye van Dél-Koreának és Malajziának, mégpedig a hibiszkusz (*Hibiscus rosa-sinensis*). Japánban a cseresznye virágzása ünnepszámba megy, így nem csoda, ha a cseresznyevirág az ország növényi szimbóluma. ...*

*A címernövény megválasztását néha a lobogó jellegzetes színével vagy színeivel való egyezése is motiválhatta, mint Észtország (kék búzavirág – *Centaurea cyanus*) vagy Zimbabwe (koronásliliom – *Gloriosa*) esetében.”*

In: Molnár V. Attila: Botanikai szimbólumok 1. - Címernövények országról országra Élet és Tudomány 2008. augusztus

a) Milyen dokumentumtípusban található az idézett szöveg?

.....

b) Mi hiányzik a fenti bibliográfiai leírásból?

.....

c) A Pallas nagylexikon a könyvtár mely állományegységében található meg?

.....

d) Mely országnak címernövénye egy fa virága?

.....

e) Miért választották az írek címernövénynek a madársósokát vagy herét?

.....

.....

f) Melyik növény szolgált védelemként is?

.....

g) Mely országnak van három címernövénye?

.....

h) Miért választhatták Zimbabweben a koronás liliomot címernövénynek?

.....

.....

i) Melyik főosztályban keresnéd a Norvégiáról, Dél-Koreáról, Malajziáról szóló útikönyveket?

.....

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

A versenyző kódja:

--	--	--	--

6. a) Foglald össze, hogy mit fejezhet ki egy a biodiverzitásról szóló könyvben az alábbi illusztráció! Érvelésed 7-8 mondat legyen! Használd fel összefüggő szövegedhez az alábbi kulcsszavak mindegyikét!

élőhelyek pusztulása, klímaváltozás, ökológiai rendszer, őshonos növények, természetvédelem

.....

.....

.....

.....

.....

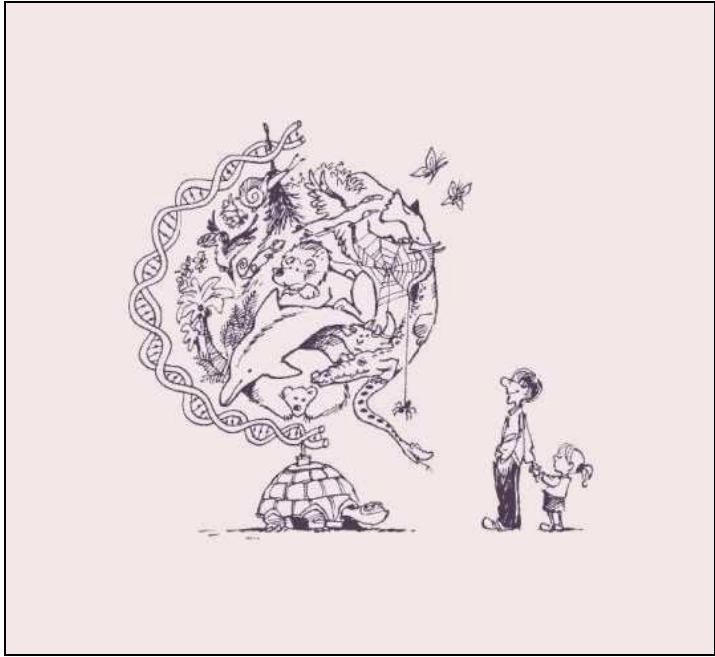
.....

.....

.....

.....

.....

A kép forrása: <http://www.berkenyehaz.hu/index.php?page=mi-a-biodiverzitas> [utolsó letöltés: 2013. február 5.]

- b) Adj címet a képnek!

.....

- c) Sorolj fel a képhez köthető tudományterületeket (minimum 3-at)!

.....

.....

70.	
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	
77.	